

DOKTOR ÖĞRETİM ÜYELİĞİNE ATAMA ŞARTLARI

- ✓ Doktor öğretim üyeliğine atanabilmek için, **doktora** ile tıpta, dış hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte **uzmanlık unvanını** veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde **yeterlik** kazanmış olmak gerekir. (2547 sayılı Kanun madde 23, Yönetmelik madde 4)
- ✓ Yükseköğretim kurumları, doktor öğretim üyesi kadrosuna atama için Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, **OBJEKTİF VE DENETLENEBİLİR NİTELİKTE EK KOŞULLAR BELİRLEYEBİLİRLER.** (2547 sayılı Kanun madde 23)

DOKTOR ÖĞRETİM ÜYELİĞİNE ATAMA USULÜ

- Bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsündeki açık bulunan doktor öğretim üyesi kadroları, Resmî Gazete’de ve üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün internet ana sayfasında rektörlük tarafından **ilan edilerek duyurulur**. Bu ilanda adaylara on beş günden az olmamak üzere başvuru süresi tanınır ve son başvuru tarihi belirtilir. (2547 sayılı Kanun madde 23, Yönetmelik madde 5)
- Doktor öğretim üyesi kadrolarına başvuranlar **özgeçmişlerini, bilimsel çalışma ve yayınlarını dört nüsha** olarak ilgili dekanlık veya müdürlüğe teslim eder. (Yönetmelik madde 6)

- Fakültelerde dekan, diğer birimlerde müdür; ilan edilen kadrolar için adayların durumlarını incelemek üzere, en az biri başka üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünden olmak üzere adayın başvurduğu bilim alanı ile ilgili olan **üç profesör veya doçent kadrosunda bulunan doçenti, ilana son başvuru tarihinden itibaren on beş gün içinde tespit eder.** İlan edilen kadronun bulunduğu birimin bölüm başkanının, profesör veya doçent kadrosundaki doçent olması halinde, tespit edilecek üç profesör veya doçent kadrosundaki doçentten biri olarak belirlenmesi zorunludur. Dekan veya ilgili müdür her aday için bu öğretim üyelerine, adaylarla ilgili bilimsel yayın ve çalışmalara ilişkin dosyaları göndererek bir ay içerisinde **yazılı görüşlerini bildirmelerini ister.** Dosya inceleme sonuçlarının bir ay içinde gelmemesi halinde aynı usulle tespit edilen başka profesör veya doçente dosyalar incelenmesi için gönderilir. (2547 sayılı Kanun madde 23, Yönetmelik madde 6)
- Dekan veya ilgili müdür yazılı görüşlerin alınmasından sonra ilk yönetim kurulu toplantısında aday veya adaylar hakkında ayrı ayrı görüş alır. Bir açık kadroya birden fazla adayın başvurması halinde **yönetim kurulu gerekçeli olarak tercihini belirtir. Dekan veya ilgili müdür kanaat ve önerilerini rektöre sunar. Rektör atamanın yapılıp yapılmayacağına karar vererek gerekli işlemleri yürütür.** (2547 sayılı Kanun madde 23, Yönetmelik madde 6)
- Doktor öğretim üyeleri, ilgili yönetim kurulunun görüşü alındıktan sonra fakültelerde ilgili dekanın, diğer birimlerde müdürün önerisi ile **rektör tarafından en az bir en çok dört yıl süre ile atanır.** (2547 sayılı Kanun madde 23, Yönetmelik madde 7)
- Her atama süresinin sonunda görev kendiliğinden sona erer. Görev süresi sona erenler ilgili yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından **yeniden atanabilir.** (2547 sayılı Kanun madde 23, Yönetmelik madde 7)

DOÇENT KADROLARINA ATAMA ŞARTLARI

- ✓ Doçent kadrolarına atanabilmek için, 2547 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi **uyarınca doçentlik unvanını almış bulunmak** veya yurt dışında alınan doçentlik unvanının, 2547 sayılı Kanunun 27 nci maddesi gereğince Üniversitelerarası Kurul tarafından Türkiye’de geçerli sayılmış olması gereklidir.
- ✓ Yükseköğretim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında **Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle**, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, **OBJEKTİF VE DENETLENEBİLİR NİTELİKTE EK KOŞULLAR BELİRLEYEBİLİRLER.**
- ✓ Yükseköğretim kurumlarının belirlediği ek koşullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturulacak jürilerce yapılır. (2547 sayılı Kanun madde 24, Yönetmelik madde 8)
- ✓ **ANCAK SÖZLÜ SINAV SONUCUNDA DOÇENTLİK UNVANINI KAZANANLAR İÇİN EK KOŞUL OLARAK SÖZLÜ SINAVDAN BAŞARILI OLMA ŞARTI GETİRİLEMEZ.** (Yönetmelik madde 8)

DOÇENT KADROLARINA ATAMA USULÜ

- Bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsündeki açık bulunan doçent kadroları, Resmî Gazete’de ve üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün internet ana sayfasında **rektörlükçe ilan** edilerek duyurulur. Bu ilanda adaylara on beş günden az olmamak üzere başvuru süresi tanınır ve son başvuru tarihi belirtilir. (Yönetmelik madde 9)
- Adaylar **özgeçmişlerini, bilimsel çalışma ve yayınlarını kapsayan bir dosyayı dört nüsha** olarak, ilanda belirtilen süre içerisinde rektörlüğe teslim eder. (Yönetmelik madde 9)
- Doçent kadrolarına atama ek koşulları arasında **sözlü sınav şartı** bulunan yükseköğretim kurumlarının doçent kadrolarına başvurmak isteyen adaylar için ayrıca sözlü sınav yapılır. Adayın başvurduğu bilim/sanat alanına göre **beş asıl iki yedek üyeden oluşan sözlü sınav jürisi, rektörün talebi üzerine Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenir**. Sözlü sınav jürilerinde görev alabilecek profesör unvanlı öğretim üyelerinin listesi, Yükseköğretim Kurulu personel veri tabanındaki bilgiler esas alınarak Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenir. Sözlü sınav jürisindeki asıl ve yedek üyelikler, bu listede ilgili bilim alanlarında yer alan öğretim üyeleri arasından **OBJEKTİF ÖLÇÜTLERE GÖRE BELİRLENİR**. (Yönetmelik madde 10)
- Sözlü sınav **öğretim üyelerine açık olarak yapılır**. Sözlü sınavın yapılacağı yer, tarih ve saati üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün internet ana sayfasında ilan edilir. Jüri başkanı, **sözlü sınavın denetlenebilirliğini sağlamak için gerekli tedbirleri** alır. (Yönetmelik madde 10)

- Jüri, sözlü sınav için **üye tamsayısı ile toplanır**. Sözlü sınav sonunda yapılacak kapalı oturumda jüri adayın **başarılı olup olmadığına üye tamsayısının salt çoğunluğuyla karar verir**. Bu karar, düzenlenen tutanakla imza altına alınır ve başkan tarafından jüri üyeleri önünde adaya sözlü olarak bildirilir. Adayın başarısız bulunması halinde jüri üyeleri sözlü sınav tutanağına eklemek üzere **gerekçeli karar** hazırlar. (Yönetmelik madde 10)

- Rektör, ilan edilen doçent kadrosuna **başvuran adayların durumlarının incelenmesi** için en az biri başka üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünden olmak üzere adayın başvurduğu bilim alanı ile ilgili olan üç profesörü, ilana son başvuru tarihinden itibaren on beş gün içinde, sözlü sınavın yapılması halinde ise sözlü sınavların bitiş tarihinden itibaren on beş gün içinde tespit eder. Rektör, aday veya adayların **özgeçmişlerini, bilimsel çalışma ve yayınlarını kapsayan dosyaları** bu profesörlere göndererek kişisel raporlarını bir ay içinde bildirmelerini ister. Rektör dosya inceleme sonuçlarına dayanarak, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun gerekçeli görüşünü de aldıktan sonra atama hakkındaki kararını verir. (2547 sayılı Kanun madde 24, Yönetmelik madde 11)

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca sözleşmeli çalıştırılacak yabancı ülke vatandaşı öğretim elemanlarının doçent kadrolarına atanma ile ilgili yukarıda yer alan şartları sağlamaları kaydıyla, sözleşmeli olarak çalıştırılmasında Yönetmelikte belirlenen ilan şartı dışındaki usul ve esaslar uygulanır. (Yönetmelik madde 11)

PROFESÖRLÜĞE ATAMA ŞARTLARI

- ✓ Profesör kadrolarına atanabilmek için **doçentlik unvanını aldıktan sonra en az beş yıl açık bulunan profesörlük kadrosu ile ilgili bilim alanında çalışmış olmak**
- ✓ Kendi bilim alanında uluslararası düzeyde orijinal eserler vermiş olmak ve
- ✓ Uygulama alanı bulunan dallarda **uygulamaya yönelik çalışmalarda bulunması** gereklidir. (2547 sayılı Kanun madde 26, Yönetmelik madde 12)
- ✓ Üniversiteler, profesörlüğe yükseltilecek atama için aranan bu asgari koşulların yanında, **Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, OBJEKTİF VE DENETLENEBİLİR NİTELİKTE EK KOŞULLAR belirleyebilirler.** (2547 sayılı Kanun madde 26)

PROFESÖRLÜĞE ATAMA USULÜ

- ✓ Bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsündeki açık bulunan profesör kadroları, Resmî Gazete’de ve üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün internet ana sayfasında **rektörlük tarafından ilan** edilerek duyurulur. Bu ilanda adaylara on beş günden az olmamak üzere başvuru süresi tanınır ve son başvurma tarihi belirtilir. (2547 sayılı Kanun madde 26, Yönetmelik madde 13)

- Profesör adayları; **özgeçmişlerini, bilimsel yayınlarını kongre ve konferans tebliğleri ile bunlara yapılan atıfları, sanat eserlerini, icralarını ve bunlara ilişkin dokümanı, eğitim-öğretim faaliyetlerini, yönetimlerinde devam eden ve biten doktora, sanatta yeterlik veya yüksek lisans çalışmalarını, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne katkılarını kapsayan bir dosyayla birlikte bir dilekçeyi rektörlüğe altı nüsha** olarak teslim eder. Adaylar, bu başvurularında yayınlarından birini başlıca araştırma eseri olarak gösterir. (Yönetmelik madde 14)

- ✓ Profesörlük kadrosuna başvuran **adayların durumlarını ve bilimsel veya sanatsal niteliklerini tespit etmek için** üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunca, en az üçü başka üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünden olmak üzere ilan edilen kadronun bilim veya sanat alanı ile ilgili **en az beş profesör, ilana son başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde seçilir**. Bu profesörler **belgelerin kendilerine verildiği tarihi izleyen iki ay içinde** her aday için ayrı ayrı olmak üzere birer **rapor hazırlar ve kadroya atanmak üzere müracaat eden birden fazla aday varsa tercihlerini bildirir**. Bu raporlarda adayların bilimsel veya sanatsal nitelikleri ve çalışmaları değerlendirilir, yöneticilik, yapıcılık ve geliştiricilik özellikleri ile bilim ve sanat adamı yetiştirme konusundaki çabaları ayrıntılı olarak belirtilir. (2547 sayılı Kanun madde 26, Yönetmelik madde 15)

- ✓ Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun dosya inceleme raporlarını göz önünde tutarak alacağı karar üzerine, **rektör tarafından atama yapılır**. (2547 sayılı Kanun madde 26, Yönetmelik madde 15)

Emsal Kararlar

KİŞİYİ TARİF EDER NİTELİKTEKİ İLAN İSTİNAF MAHKEMESİNDEN DÖNDÜ

Uyuşmazlık konusu olayda, ... Üniversitesi... Anabilim Dalında açılan 1 kişilik Doçent kadrosuna atama yapılması için ilanda ön görülen "... alanında bilimsel çalışmalar yapmış olmak" koşulunu getiren... tarihli Akademik Kurul Kararında, belirtilen kriteri sağladığından bahisle ilan edilen kadroya ataması yapılan Doç Dr. ...'in de yer aldığı, bu haliyle getirilen ek koşulun belirli bir kişiyi tarif eder nitelikte olduğu sonuç ve yargısına varılmıştır.

Bu durumda, ilanda yer alan "... alanında bilimsel çalışmalar yapmış olmak" ek koşulunun; ihtiyaç ve hizmet gerekleri amacıyla getirildiği iddia edilse de, objektif ve denetlenebilir nitelikte olmadığı, **belirli bir kişiyi tanımlar nitelikte ve hukuka aykırı olduğu, bu yönüyle istinaf başvurusuna konu mahkeme kararında hukuka uygunluk bulunmadığı** anlaşılmaktadır.

Benzer şekilde başka bir kararda da; Uyuşmazlığın çözümünün teknik bilgi gerektirmesi sebebiyle, dava konusu ilanda yer alan "... üzerinde çalışmalar yapmış olmak" koşulunun **kişiyi tarif eder, subjektif nitelikte bir koşul olup olmadığı, söz konusu koşulun ilgili anabilim dalının ihtisaslaşmasına katkı sağlayıp sağlamayacağı, akademik bir değer taşıyıp taşımadığı hususlarının** idare mahkemesince bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle açıklığa kavuşturulması gerekirken bilirkişi incelemesi yaptırılmadan esas hakkında karar verilmesinde hukuki isabet görülmediğinden, dosya üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırıldıktan

sonra işin esası hakkında bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine iadesi gerekmektedir. Açıklanan nedenlerle, istinaf başvurusunun kabulüne, ... İdare Mahkemesi'nin... gün ve... sayılı kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

ESERLERİN TAMAMI DEĞİL İLAN EDİLEN ÖNCELİKLİ ALANDAKİ ESER SAYISI DİKKATE ALINMALIDIR

Doktor öğretim üyesi atanmasına ilişkin ilana usulüne uygun olarak başvuran ve jüri değerlendirmesi neticesinde ilan edilen kadroya atanmasının daha uygun olduğuna karar verilen bir doktor öğretim üyesinin atama işlemine karşı başka bir aday tarafından kendisinin atanması gerektiğinden bahisle dava açılmıştır. Açılan davada belirtilen öncelikli alan ile ilgili hangi adayın çalışmalarının daha fazla olduğuna ilişkin defalarca kez bilirkişi raporu alınmıştır. **Doktor öğretim üyesinin hakkının korunması için Avukat Serpil ÖZTÜRK tarafından yürütülen hukuki süreç sonunda idare mahkemesinin kararı ile müvekkilin atanmasının doğru olduğuna karar verilmiştir.** Doktor öğretim üyesi meşakkatli ve zorlu bir sürecin sonunda hakkını koruyabilmiştir.

İDARECE ARANAN ÖZEL ŞART BİLİMSEL KALİTEYİ ARTTIRMAYA YÖNELİK OBJEKTİF NİTELİKTE BİR ŞART OLMALIDIR

Mevzuat uyarınca yardımcı doçent, doçent ve profesör kadrolarına yapılacak atamalarda 2547 sayılı Kanun'da belirtilen koşulların dışında, anılan kadrolara yapılacak atamalar için belirlenen ve **yasada yer almayan genel ve objektif nitelikteki ek kriterler için Yükseköğretim Kurulu'nun onayının alınması zorunluyken** üniversiteler tarafından ilan edilen bir kadro için, ihtiyaç ve hizmet gerekleri göz önünde bulundurularak getirilen özel ve ilan edilen kadroya

özgü, spesifik koşulların Yükseköğretim Kurulu'nun onayına tabi olmadığı kabul edilmekteyse de üniversitelerin, akademik kadrolara yapacakları atamalarda aranacak genel şartlar yanında istenen **özel şartların özellikle bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte olmak şartıyla belirlenmesi gerekmektedir.** Mahkeme tarafından, **idarece aranan özel şartın bilimsel kaliteyi arttırmaya yönelik olup olmadığı hususunun araştırılması, objektif nitelikte olup olmadığının denetlenerek ortaya konulması, gerekirse tekrar bilirkişi incelemesi yapılmak suretiyle davacının durumunun incelenmesi** gerekirken söz konusu araştırma ve incelemeler yapılmadan verilen kararda eksik inceleme olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklamalarımızdan ve emsal kararlardan anlaşılacağı üzere doktor öğretim üyesi, doçent ve profesör kadrolarına atanma işlemleri; usulüne uygun ilan yapıp yapılmadığı, kişiyi tarif eder nitelikte özel koşul belirlenip belirlenmediği, belirlenen özel koşulların objektif ve denetlenebilir nitelikte koşullar olup olmadığı, sözlü sınav jürilerinin usulüne uygun oluşturulup oluşturulmadığı, sözlü sınavın denetlenebilirliğini sağlamak için gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığı gibi birçok noktada hukuka aykırılıklar ile karşılaşılabilmekte; ayrıca adaylar arasında yapılacak değerlendirmenin ilgili alana ilişkin spesifik bilgi gerektirdiğinden defalarca kez bilirkişi raporu alınmasına ihtiyaç duyulabilmektedir. **MEŞAKKATLİ VE ZORLU BU SÜREÇLERDE HUKUKİ YARDIM ALINMASI HAK KAYBINA UĞRANILMAMASI VE MEŞRU BEKLENTİLERİNİZİN EN YÜKSEK SEVİYEDE KORUNABİLMESİ İÇİN OLDUKÇA ÖNEMLİDİR.**